

ZARZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 22 maja 1973 r.

w sprawie kursowego szkolenia kandydatów na kierowców i kierowców pojazdów samochodowych.

Na podstawie art. 20 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 27 listopada 1961 r. o bezpieczeństwie i porządku ruchu na drogach publicznych (Dz. U. z 1961 r. Nr 53, poz. 295 i z 1971 r. Nr 12, poz. 115) i § 228 rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lipca 1968 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. z 1968 r. Nr 27, poz. 183 i z 1972 r. Nr 55, poz. 382) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przepisy zarządzenia dotyczą szkolenia kandydatów na kierowców i kierowców pojazdów samochodowych, prowadzonego w ośrodkach szkolenia kierowców w formie kursów stałych lub poza ośrodkami w formie kursów jednorazowych, stosownie do przepisów § 223 ust. 1 pkt 3 i 4 rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lipca 1968 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. z 1968 r. Nr 27, poz. 183 i z 1972 r. Nr 55, poz. 382), zwanego dalej „rozporządzeniem”.

2. Przepisy zarządzenia nie dotyczą szkolenia osób wymienionych w § 223 ust. 3 rozporządzenia.

§ 2. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o organie, do spraw komunikacji lub oświaty, należy przez to rozumieć właściwy do spraw komunikacji lub oświaty i wychowania organ prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa).

§ 3. 1. Zezwolenie na utworzenie i prowadzenie ośrodka szkolenia kierowców mogą otrzymać organizacje społeczne i instytucje państwowe, które:

- 1) posiadają zezwolenie na prowadzenie szkolenia kandydatów na kierowców i kierowców,
- 2) zapewnią prawidłową, zgodną z potrzebami terenu, lokalizację ośrodka,
- 3) zapewnią warunki niezbędne do prowadzenia szkolenia na właściwym poziomie, w szczególności w zakresie wykwalifikowanego personelu, odpowiednich pomieszczeń, pojazdów oraz pomocy do nauczania.

2. Pojazdy samochodowe i pomoce do nauczania powinny odpowiadać aktualnemu poziomowi techniki i zapewniać możliwość realizacji celów nauczania. Samochody używane do nauczania powinny być ponadto technicznie

tak przystosowane, aby zapewniały bezpieczne nauczanie kierowania; w szczególności dźwignia hamulca powinna być dostępna jednakowo dla uczącego się i dla instruktora.

§ 4. 1. Wnioski o zezwolenie (§ 3) wraz z kopią przeznaczoną dla organu do spraw oświaty składa się do organu do spraw komunikacji:

- 1) na utworzenie i prowadzenie ośrodka szkolenia kierowców w terminie co najmniej 2 miesiące przed rozpoczęciem działalności,
- 2) na przeprowadzenie jednorazowego kursu szkolenia kierowców w terminie co najmniej 1 miesiąca przed rozpoczęciem szkolenia.

2. Wniosek określony w ust. 1 powinien zawierać:

- 1) nazwę i adres wnioskodawcy oraz charakterystykę jego działalności, a także adres ośrodka (kursu jednorazowego),
- 2) uzasadnienie potrzeby utworzenia ośrodka (kursu jednorazowego),
- 3) określenie zakresu nauczania (na jaką kategorię prawa jazdy będzie prowadzone szkolenie),
- 4) określenie zdolności szkoleniowej ośrodka — przepustowość roczna,
- 5) termin rozpoczęcia działalności ośrodka (rozpoczęcia kursu jednorazowego),
- 6) plan sytuacyjny ośrodka i plan wewnętrzny budynków (szkic planu pomieszczeń przeznaczonych na potrzeby kursu jednorazowego),
- 7) wykaz personelu z wyszczególnieniem posiadanych legitymacji upoważniających do nauczania (numer, data oraz nazwa i siedziba organu, który ją wystawił),
- 8) wykaz sprzętu i pomocy do nauczania (w tym pojazdów), a w razie ubiegania się o zezwolenie na szkolenie kandydatów do zawodu kierowcy i kierowców zawodowych także opis wyposażenia warsztatów szkoleniowych.

§ 5. 1. Zezwolenie na utworzenie i prowadzenie ośrodka szkolenia kierowców (§ 3) powinno być uzgodnione z organem do spraw oświaty.

2. Zezwolenie powinno zawierać:

- 1) określenie organu, który udzielił zezwolenia oraz numer i datę wystawionego zezwolenia,
- 2) podstawę prawną,
- 3) nazwę organizacji społecznej lub instytucji uprawnionej do prowadzenia ośrodka szkolenia oraz jej siedzibę,
- 4) adres ośrodka i termin rozpoczęcia działalności szkoleniowej,
- 5) określenie:
 - a) zakresu nauczania (na jaką kategorię prawa jazdy będzie prowadzone szkolenie),
 - b) zdolności szkoleniowej ośrodka,
- 6) klauzulę uzgadniającą organu do spraw oświaty, umieszczoną obok podpisu kierownika organu do spraw komunikacji.

3. Przed udzieleniem zezwolenia na utworzenie i prowadzenie ośrodka szkolenia organ do spraw komunikacji przy współudziale przedstawiciela organu do spraw oświaty powinien sprawdzić, czy istnieją warunki do udzielenia takiego zezwolenia.

4. Zezwolenie na przeprowadzenie jednorazowego kursu szkolenia kierowców powinno zawierać dane określone w ust. 2 (z wyjątkiem pkt 5 lit. b), a ponadto termin zakończenia kursu.

5. Zezwolenia na utworzenie i prowadzenie ośrodka szkolenia kierowców udziela się na okres pięciu lat. Jeżeli przed upływem tego okresu zezwolenie nie zostanie cofnięte, ważność zezwolenia przedłuża się na dalsze pięć lat; zezwolenie może być cofnięte z terminem zaprzestania działalności nie krótszym niż 6 miesięcy.

§ 6. 1. Zezwolenie na utworzenie i prowadzenie ośrodka szkolenia kierowców cofa się w każdym czasie w razie:

- 1) niepodjęcia działalności w ciągu sześciu miesięcy od określonego w zezwoleniu terminu jego rozpoczęcia lub przerwy w szkoleniu bez uzasadnionej przyczyny przez okres sześciu miesięcy,
- 2) nieprzestrzegania warunków, na jakich zezwolenie zostało udzielone,
- 3) nieprzestrzegania przy prowadzeniu szkolenia obowiązujących programów nauczania.

2. Zezwolenie na przeprowadzenie jednorazowego kursu szkolenia może być cofnięte w razie:

- 1) niepodjęcia szkolenia w ciągu trzech miesięcy od określonego w zezwoleniu terminu rozpoczęcia kursu lub przerwy w szkoleniu przez okres jednego miesiąca,
- 2) nieprzestrzegania warunków, na jakich zezwolenie zostało udzielone,
- 3) nieprzestrzegania przy prowadzeniu szkolenia obowiązujących programów nauczania.

§ 7. 1. Nauczycielem zajęć teoretycznych (wykładowcą) lub nauczycielem umiejętności praktycznych (instruktorem) może być osoba, która:

- 1) ukończyła lat 22,
- 2) nie była skazana za przestępstwo z chęci osiągnięcia korzyści majątkowej, przeciwko życiu i zdrowiu lub bezpieczeństwu w ruchu lądowym albo ukarana za wykroczenie z art. 87 lub 93 Kodeksu wykroczeń,
- 3) posiada przygotowanie pedagogiczne uzyskane podczas studiów lub na kursie oraz następujące kwalifikacje:
 - a) nauczyciel przedmiotu „przepisy o ruchu drogowym” — wykształcenie wyższe, w zasadzie prawnicze lub o kierunku pokrewnym, i 2 lata praktyki zawodowej w dziedzinie ruchu drogowego lub praktyki w kierowaniu pojazdem samochodowym,
 - b) nauczyciel przedmiotów z zakresu budowy, obsługi i eksploatacji pojazdów samochodowych oraz techniki kierowania pojazdem samochodowym — wykształcenie wyższe o kierunku samochodowym lub o zbliżonej specjalności i 2 lata praktyki zawodowej w dziedzinie budowy, naprawy, obsługi lub eksploatacji pojazdów samochodowych,
 - c) nauczyciel zajęć praktycznych z zakresu budowy, obsługi i eksploatacji pojazdów samochodowych — wykształcenie wyższe lub średnie o kierunku samochodowym lub o zbliżonej specjalności i 2 lata praktyki zawodowej w dziedzinie budowy, naprawy albo obsługi pojazdów samochodowych,
 - d) nauczyciel kierowania pojazdem samochodowym — wykształcenie wyższe lub średnie i 2 lata praktyki w kierowaniu pojazdem samochodowym, w tym co najmniej 1 rok praktyki na takim pojeździe, na jakim ma nauczać; ponadto powinien on mieć prawo jazdy co najmniej tej kategorii, o której uzyskanie ubiegają się osoby nauczane w zakresie kierowania pojazdem samochodowym;
- 4) wykaże się przed komisją kwalifikacyjną, którą powołuje kierownik organu do spraw komunikacji w porozumieniu z organem do spraw oświaty, posiadaniem

wiadomości i umiejętności określonych w programie i regulaminie egzaminacyjnym ustalonym przez Ministerstwo Komunikacji; ocenę posiadanych kwalifikacji ujmuje się w protokole komisji kwalifikacyjnej.

2. Osoby określone w ust. 1 pkt 3 lit. a, b, c powinny mieć prawo jazdy co najmniej kategorii B.

3. Nauczycielem zajęć teoretycznych lub umiejętności praktycznych (ust. 1 pkt 3 lit. a, b oraz c), z wyjątkiem nauczyciela kierowania pojazdem samochodowym (ust. 1 pkt 3 lit. d), może być także osoba, która utraciła prawo jazdy odpowiedniej kategorii na skutek braku kwalifikacji zdrowotnych, jeżeli poza tym spełnia wszystkie inne warunki określone w ust. 1 oraz w § 8 ust. 1 pkt 1 i 2.

§ 8. 1. W razie gdy jest to uzasadnione potrzebami kursowego szkolenia kierowców pojazdów samochodowych, nauczycielem może być osoba, która nie posiada kwalifikacji określonych w § 7 ust. 1 pkt 3, legitymuje się jednak długoletnią pracą zawodową przydatną do wykonywania funkcji nauczyciela w szkoleniu kursowym, a mianowicie:

- 1) nauczycielem zajęć teoretycznych może być również osoba, która ukończyła szkołę średnią albo średni lub policealny zakład kształcenia nauczycieli i posiada co najmniej 4 lata praktyki zawodowej w dziedzinie ruchu drogowego lub w zakresie obsługi bądź eksploatacji pojazdów samochodowych albo praktyki w kierowaniu pojazdem samochodowym,
- 2) nauczycielem umiejętności praktycznych może być również osoba, która ukończyła zasadniczą szkołę zawodową o kierunku samochodowym lub o zbliżonej specjalności albo posiada dyplom mistrzowski w zawodzie „mechanik-kierowca pojazdów samochodowych” lub o zbliżonej specjalności i 4 lata praktyki w zawodzie.

2. Wykładowców zajęć teoretycznych oraz instruktorów umiejętności praktycznych wykonujących czynności dydaktyczne w ośrodkach szkolenia kierowców (§ 1) w dniu wejścia w życie zarządzenia, którzy uzyskali na podstawie dotychczas obowiązujących zasad uprawnienia do nauczania kandydatów na kierowców i kierowców pojazdów samochodowych w szkoleniu kursowym, uważa się za posiadających kwalifikacje do pełnienia funkcji nauczyciela zajęć teoretycznych lub umiejętności praktycznych w ośrodkach szkolenia kierowców, chociażby nie spełniali warunków określonych w § 7 ust. 1 pkt 3 lub w § 8 ust. 1.

§ 9. 1. Upoważnienie do nauczania (legitymację), według wzoru ustalonego w załączniku do zarządzenia, wydaje na wniosek osoby zainteresowanej organ do spraw komunikacji właściwy ze względu na miejsce stałego zamieszkania ubiegającego się. Upoważnienie uprawnia do nauczania na terenie całego kraju.

2. Upoważnienie do nauczania podlega cofnięciu na stałe lub czasowo, w razie gdy wykładowca (instruktor):

- 1) przestał korzystać z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- 2) nie jest w stanie wykonywać powierzonych mu obowiązków albo nie daje rękojmi należytego ich wykonywania,

3) pozbawiony został prawa prowadzenia pojazdów samochodowych albo prawa wykonywania zawodu kierowcy lub nauczyciela,

4) skazany został za przestępstwo z chęci osiągnięcia korzyści majątkowej, przeciwko życiu i zdrowiu lub bezpieczeństwu w ruchu lądowym albo ukarany za wykroczenie z art. 87 lub 93 Kodeksu wykroczeń.

3. Upoważnienie do nauczania może być cofnięte na stałe lub czasowo, w razie gdy wykładowca (instruktor):

- 1) nie pełni przez okres dłuższy niż 2 lata swoich obowiązków z jakichkolwiek powodów,
- 2) został skazany za przestępstwo inne niż wymienione w ust. 2, a w szczególności za przestępstwo popełnione z winy umyślnej, lub ukarany prawomocnym orzeczeniem kolegium do spraw wykroczeń za inne wykroczenie przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji niż wymienione w ust. 2,
- 3) dopuścił się rażącego uchybienia w pełnieniu powierzonych obowiązków.

4. Organ do spraw komunikacji prowadzi karty ewidencyjne nauczycieli zajęć teoretycznych (wykładowców) oraz nauczycieli umiejętności praktycznych (instruktorów).

§ 10. Organ do spraw komunikacji może wprowadzić obowiązek okresowego sprawdzania wiadomości pedagogicznych i fachowych personelu nauczającego w odstępach co najmniej 5-letnich, w drodze egzaminu weryfikacyjnego, przeprowadzonego przez ten organ w porozumieniu z organem do spraw oświaty.

§ 11. Dla każdego kursu odbywającego się w ośrodku szkolenia lub kursu jednorazowego powinna być prowadzona według zasad obowiązujących w szkolnictwie zawodowym dokumentacja nauczania przedstawiająca przebieg nauczania oraz plan programowych zajęć.

§ 12. Organy do spraw komunikacji w porozumieniu z organami do spraw oświaty, a w odniesieniu do ośrodków szkolących kandydatów na kierowców na potrzeby Sił Zbrojnych — w porozumieniu z organami wojskowymi upoważnionymi przez Ministra Obrony Narodowej, w ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzają wizytacje:

- 1) w ośrodku — co najmniej raz w roku,
- 2) na jednorazowym kursie — w czasie jego trwania,
- 3) w razie wątpliwości co do prawidłowości prowadzenia szkolenia — w każdym czasie.

§ 13. Zezwolenia na utworzenie i prowadzenie ośrodka szkolenia kierowców, wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, tracą ważność po upływie dwunastu miesięcy od dnia wejścia w życie zarządzenia.

§ 14. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

Minister Komunikacji: *M. Zajtryd*

Załącznik do zarządzenia Ministra
Komunikacji z dnia 22 maja 1973 r.
(poz. 141).

Str. 1

Str. 2

<p style="text-align: center;">mp. wydziału komunikacji</p> <div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 100px; margin: 10px auto; display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> <p style="text-align: center; margin: 0;">Miejsce na fotografię 4,5 × 3,5 cm</p> </div> <p style="margin-left: 100px;">Legitymacja nr ważna na rok wystawienia</p> <p style="text-align: center; margin-top: 20px;">. (własnoręczny podpis)</p> <p>Ważność legitymacji przedłuża się na rok:</p> <table style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="text-align: center;">mp.</td> <td style="text-align: center;">mp.</td> <td style="text-align: center;">mp.</td> <td style="text-align: center;">mp.</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">19 . . r.</td> <td style="text-align: center;">19 . . r.</td> <td style="text-align: center;">19 . . r.</td> <td style="text-align: center;">19 . . r.</td> </tr> </table>	mp.	mp.	mp.	mp.	19 . . r.	19 . . r.	19 . . r.	19 . . r.	<p>Ob. (imię i nazwisko)</p> <p>. (seria i nr dowodu osobistego)</p> <p>jest upoważniony do nauczania na kursach szkolenia kandydatów na kierowców i kie- rowców pojazdów samochodowych: *)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przepisów o ruchu drogowym, 2) budowy obsługi i eksploatacji pojazdów samochodowych oraz techniki kierow- ania pojazdami samochodowymi, 3) zajęć praktycznych warsztatowych, 4) kierowania pojazdami samochodowymi na kursach kategorii <p>.</p> <p>*) niepotrzebne skreślić</p> <p>. dn. 19 . . r.</p> <p>mp. wydziału komunikacji</p> <p style="text-align: right; margin-top: 20px;">. (podpis) Kier. Wydz. Komunik.</p>
mp.	mp.	mp.	mp.						
19 . . r.	19 . . r.	19 . . r.	19 . . r.						

Format A-7 105 mm × 74 mm